

ZOMBOR ÉS VIDÉKE.

A BACS-BODROGH-MEGYEI EGYESÜLT ELLENZEK HIVATALOS POLITIKAI KÖZLÖNYE.

Megjelenik hetenkint kétszer: Vasárnap és csütörtökön.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

A Bajai utcával szemközt Falczlone-féle ház,
Kovács minden, a lap szellemi és anyagi részét illető közlemé-
nyek intézendők és minden díjnak fizetendő.

Felelős szerkesztő:

DR. MOLNÁR GYULA.

Felírói díjazás:

Egész évre 8 frt — Félévre 4 frt — Negyedévre 2 frt
Naptári díjazás egész évre 6 frt Félévre 3 frt Negyedévre 1-5
Egyes szám ára 10 kr.

Főispán mint bíró.

(S) Az állami tevékenység funkcionáriusai között a legellentétebb természetű két közhivatal: a főispáné és a bíróé. Amaz a kormányhatalom bizalmi letéteményese, emez a szigorú, részrehajlan igazság kiszolgáltatója; az egyik szolgálja az uralkodó párt érdekeit, a másik a minden érdektől idegen pártatlanságot; amaz a kormánytól függő és vele változandó, emez független és el nem mozdítható.

Tűz és víz nem idegenebbek egymástól, mint a főispán hivatása a bírótól. Egyesíteni e kettőt: természeti lehetetlenség; vagy az egyiknek vagy a másiknak el kell pusztulnia az érintkezéstől.

Ezt a lehetetlenséget kísérle meg vakmerően és botorul a közigazgatási bírósági törvényjavaslat, avval a képtelen kontemplációval, hogy az elsőfokú közigazgatási bíróságoknak a főispán legyen az elnöke. Természetes, hogy a főispáni hatalom kiterjesztésének ez a legújabb formája mindenütt, ahol az emberek még a saját fejükkel gondolkodnak, méltó visszatetszést szült, amelynek nyilvánulási epenséggel nem szorítottak pusztán az ellenzéki körökre. Félhivatalos közlésekből értesülünk, hogy a kormánypárt

kebelében is, és épen a képviselőház közigazgatási birotságának tagjai között komoly aggodalom merült fel a főispánnak bírói hatalommal való felruházása ellen. A bíróság függetlenségének határozott veszélyeztetését látják abban a tervben, hogy az elsőfokú bírói fórumoknak a főispán aljon az elén.

Volt alkalmunk a közigazgatási bíróságok felállításáról való törvényjavaslat felől ugyanezen a helyen a talánosságban nyilatkozni; s ma is fentartjuk abbéli nézetünket, hogy ez a javaslat a kormány összes reformalkotásai között fontosságára nézve a legkiválóbb, szükségességét tekintve a legsürgősebb. De épen a javaslat tartalmának messze kiható jelentőségénél fogva kétszeres súlyt kell helyoznünk arra a követelményre, hogy a meghozandó törvény csakugyan helyes, szabadelvű és ügyös rendelkezéseket tartalmazzon; mert a kormány befolyása alatt álló, pártérdekeknek kitett bíróságok szervezésénél még a mai rendszeren közigazgatási állapotok is kevésbé veszedelmesek.

A közigazgatási bíróságoknak, ami azok függetlenségét, hozzáférhetetlenségét és pártatlanságát illeti, semmiben sem szabad különbözniök a rendes bíróságoktól; ennek a pártatlanságnak egyik leg-

főbb garanciája pedig a bíróság tagjainak személyes függetlenségében rejlik.

Már most tessék elképzelni a főispánt, a kormány képviselőjét, mint tagját és elnökét annak a bíróságnak, amelynek feladatát a közigazgatási hatóságok eljárása vagy határozata ellen emelendő panaszok bírói eldöntése képezi.

Mi úgy fogjuk föl a közigazgatási bíróságok hivatását és ebben látjuk épen szervezetük szükségességének legfőbb indokát — hogy létezzen olyan semleges, független fórum, amely a közigazgatási közegek, esetleg a főispán, sőt a kormány önkénye, egyoldalú akarata és pártérdekei ellen az állampolgárnak jogvédelmet és orvoslást nyújtson, ha az őt jogosan megilleti. Mi sem természetesebb tehát, mint az, hogy ennek a bíróságnak a maga egészében és minden egyes tagjának távol kell állania attól a közigazgatási szervezettől, amelynek intézkedései az ő bírói ítéletének tárgyul szolgálnak. Senki nem lehet bíró a maga ügyében. A bírói függetlenség és ennek egyik fogalmi alapfeltétele: a bírói személy érdektelensége olyan elsőrendű és feltétlen principium, amely semmiféle alkudozást nem tűr.

Inkább mellőztessek teljesen az elsőfokú közigazgatási bíróságok rendszere,

TÁRCZA.

Ünnepi óda.*)

Mi lelkes ünnep hérczek közt, lapályon,
Alföld rónáin, végig a hazán . . .
Való ez? Vagy több ezredévi álom?
Olympiai győző jön talán?
S a diadalkocsin megérkezőnek
Nem kaput nyitnak: városfalat törnek!
Az ó! A győztes! Ki a sziveket
Nem csöndesen, rohammal nyerte meg.

Vagy Caesar jön? Utján diadalének . . .
Jön kelet minden fényével tele,
Mi meghódított hatalmas szellemének,
Hogy elbájozza nyugatot vele.
S ámulva látják napkelet pompáit,
A képzeltetnek képelem csodáit . . .
Üdv Caesarnak! a költő-fejedelemnek,
Ki Nyugatot hódítja meg — Keletnek.

Nem álom ez, nem. Bár világ csodája:
Élő költőt így ünnepelni meg.

*) A Kassai irodalmi társaság pályázatán az első díjjal koszorúzott pályamű. — A zombori magyar olvasókör Jókai-ünnepén szavaltta Kiss Béla gimnáziumi tanár.

Az új időknek nincs reá példája;
Eltörpülnek ma a nagy nemzetek.
Hát „mégis mozog a föld!“ im: a nemzet
Bizonyoságot tesz rá, hogy nagyra termett,
Oly fényt áraszt ma, mint a nap heve,
Az Ó nevével a magyar neve!

Ma? E nagy névhez kőve már félszázad!
S fényét idő soha sem oltja ki!
Szívekbe zárt, mindig nyíló virágmag
Költészeted, oh dicső Jókai!
Büvös szírmát örök-ézés szövé:
A szerelem, „enyém, tied, övé“ . . .
Nem érzitek? Oh érzitek, ti sok
„Gazdag szegények“, „Szegény gazdagok!“

Félszázadon, hogy ismerjük magunkat,
Félszázadon tükröt nyújtott elénk.
Kezünkbe, a „román“-ok im kihullnak,
És megragadjuk a magyar regényt.
A „nábob“ gyöngösege s ős erénye,
„Kárpáthy Zoltán“ fenkölt, ifjú lénye,
S Széchenyi, Vesselényi — a nagyok
Ott rajzolódnak, lelkük ott ragyog!

Varázslatán világok ébrednek.
S ujjat teremt búbájós képzete,
Előttünk a mult, — képe a jelennek,
Benépesült a „senki szigete.“
S a csillagmíriádok fénykörébe

Szárnyal fel a „jövő század regénye“,
Föld mélyén alkot majd dicső világot —
S tündöklenek a „fekele gyémántok.“

Költészetén a puszták delibábja
S tündérivel a hármás hegyvidék.
A harci kúrt, a pástor furulyája . . .
Zengő szép ryelevünk s mély erkölcsiség.
Ott látjuk fényét könynek és mosolynak:
Szívárványát az ős magyar humornak, —
Ott mindent, a mi tükrét ránk veti,
A mi — sajátunk, a mi — nemzeti.

E félszázadig, oh magyar, mi voltál?
Nem is...ert a nagy nemzetek sora.
Bár égett már az áldozati oltár:
Kezdődött már a gigászok kora.
Jön s lett Ő e kor kifejező lelke —
S lesz az idők végéig ünnepeltje;
Mit szó, mit kard, mit munka alkotta:
Hírének Ő a fénylő csillaga!

Oh, nagy e korszak! Első műved és
A mai ünnepnap közötti megye.
Ez volt csak, ez az újja ébredés!
Győzelmes idők leggyőzelmebbje!
S alkotásában óriás a részed!
Küj nevednél elmulás, enyészet:
Utj korszakokon, századéveken
Dicsőség léssen a Te neveden!

Dömötör Pál.

amely ügyis csak az alacsonyabb fokú közigazgatási hatóságok intézkedései ellen kontempláltatott, semmint a fői-pán üljön bírói séket a közigazgatás által jogukban sérteti polgárok panasza fölött. A két rossz közül az utóbbi a nagyobb. Ha lektüzdhetetlenek azon pénzügyi nehézségek, amelyek a független állami közigazgatási bíróságok szervezésének az első fokon útját állják, akkor inkább megelégszünk egyelőre az egyetlen felsőbb bírósággal, amely független, érdek telen és elmozdíthatlan bírói tagokból alakul; és várunk egy jobb kort, vagy egy jobb kormányt, amely a közigazgatási bíróságok nagy elvét minden vonalon teljesen és következetesen megvalósítani képes lesz.

De az ellen mindenkor erősen tiltakozunk, hogy a nagy és szép intézmények, mint annyiszor, a gyakorlati megvalósításban megint kiforgattassanak lényegükből és szabadelvű jelszavak alatt ismét csak a hatalmi érdekpolitika koresalkotásai csúfítsák el törvénykönyvüket.

Örömünkre szolgál és megnyugvássunkra, hogy ezeket a szempontokat a kormánypártnak önálló gondolkodású hívei is méltányolják s meggyőződésüknek érvényt is iparkodnak szerezni; ez a jelenség kelti bennünk annak a reményét, hogy sikerülni fog megátolni azt a veszedelmes tervet, amely a főispáni mindenhatóságot a bírói hatalom méltóságával kívánna betetőzni.

A hodsági választás.

A tél a kormánypárt kedvencz kortes eszköze. Tavaly is azzal teremtett többséget s ha szerét ejtheti, azzal csikar ki egy-egy mandátumot.

Mert a tél kényelmes és olcsó kortesesszök a kormánypártnak, de az ellenzék elé lépten-nyomon egy-egy akadályt gördít. A kormánypártnak minden körülményben kész pártszervezete van. A köz-

ségi jegyzőknek ki se kell mozdulniok meleg hivatalukból, oda megy hozzájuk a nép, mert rájuk van utalva.

A fősolgabírák két-három részre osztják maguk közt a megdolgozandó kerületet s a hivatali tekintély melege alatt kényelmesen, nyugodtan korteskednek. Nekik az idő nem pénz, mert a mulasztanak, azt tőlük senki se kéri számon.

Ellenben az ellenzék minden egyes embere saját tűzhezét hagyja oda, saját ügyeit hanyagolja el, s félve a hivatalos közegek erőszakoskodásaitól, hátrálta a nagy hidegtől, csak a lelkében élő nemes lelkesedésnek hódol, midőn a zászló diadalért küzd.

Nem kap érte egyéb jutalmat lelkiismerete nyugalmánál, de zsebre vág évenken át aprehenziót s fölötté sok üldözetest.

Már most tessék elképzelni, hogy a hodsági kerületben ily aránytalanul megosztott chance-ok mellett mily mérvben folyik a küzdelem kormánypárt s ellenzék között.

Az utóbbi pár napon át ember lékezetet meghaladó óriási hideg és hóvihar uralkodott.

Ez alatt az ellenzék pártjának nem állott módjában zászlaját kibontani, a küzdelmet tehát mindössze 3—4 nap alatt kell megvívnia a hivatalos apparatus szokatlanul élénk mozgósítása ellen.

Az ellenzék jelöltje, — miután Stecz György a jelöltségtől visszalépett, — Ert János földbírtokos.

Ily körülmények között előttünk kétségtelen, hogy a hodsági kerületben most nagyobb küzdelem előtt áll az ellenzék, mint tavaly, de az is kétségtelen, hogy a kerület ellenzék érzelmetű polgárai lévén többségben, a győzelem a nemzeti párté.

Sokat tehet a hivatalos furfang, s a választási urnák előtt gyakran látunk olyan non putarem-et, a mely a kormánypárti raffineria eddig nem ismert „fogás“-ait leplezi le, s így magában vé-

ve pártunk tulnyomó erejét a győzelemre nézve még nem tartanók leküzdhetetlennek.

De számba vesszük itt kombinatív azt is, hogy Rohonyi Gyula egyáltalán nem népszerű egyniség, politikai működése őt rokonszenvenné még saját pártjában sem tette, de a kerület szemében se lehet megválasztása a helyi érdekek szempontjából előnyös, s így ki van zárva annak lehetősége is, hogy győzzön, sőt ha nem csal hitünk, ha valami váratlan esély nem idéz elő változást, Rohonyi csufosan fog elbukni. Nekünk ugyan nagy előnyünk, hogy a megyei főispán Rohonyit jelölve ki megválaszthatóul, a központi kormánypártot ily tévesen informálta, de sajátszerű mindenestre az a rövidlátás, mely e jelölésnél fölszínre kerül.

Egyébiránt rövid két nap választ el bennünket a helyzet tisztázott képétől, s fentartjuk magunknak a köteleességet a tények alapján ismételni mindazt, a mit most csak a logika egyszerű folyamánaként előre bocsájtottunk.

Éljen a nemzeti párt!

Különfélék.

— A „Szegedi Híradó“ című kormánypárti újság megirigyelte a „Z. és V.“ abbeli kedvtelést, hogy egy ízben érdeme szerint kritizáltak a helybeli u. n. „független“ újságot, a mitől az annyira megvadult, hogy majdnem minden rovatában vitus-tánczot járt a vénája. A „Szegedi Híradó“ is megkritizálja a derek lapot, mikor elégteli olvasóinak róla, hogy a „Szellem vallás“-nak megalakítására vezércikként fölhívat közöl. Persze a „Szegedi Híradó“ nem tudhatja, hogy ez a „felhívás“ is úgy került a „független“ lap vezérvonatába, a mint az Ágai, Dömötör, Tábori stb. cikkei, t. i. irodalmi kérődés útján. A „felhívás“-t ugyanis Schmitt Jenő, ismert kiváló fözfunk bocsátotta közre, szétküldve a szélrőzsa minden irányában, míg a gyors értesítéssel dicsekvő organum egy vezércikk után

Ezek a jó emberek azt a tényt leplezik, hogy a nyilvánosan vallott nagy religiók képbite a hívők, de a papok részéről is igaz meggyőződés nélkül vallott óriási hazugsággá fajult; hogy ezek a religiók óriási hullákhoz hasonlók, amelyek az ég felé bűzlenek és a föld felszínét erkölcsi pestissal töltik el. A nagy baj itt első sorban nem az, hogy eme vagy ama tan magában véve nem igazság; a fő baj nem a tévedés, hanem a külső érdekek fonálán szőtt belső valótlanosság és nyilvános hazugság, mely az erkölcsiség első alapját, a meggyőződés igazságát rongja meg és az emberiséget demoralizálja. Ezt az óriási hazugságot leplezik ezek a jó emberek és így a hazugság büntársáivá válnak.

De ferdités, valótlanosság az is, hogy a religió első sorban elmélet és theoría, — pusztán tan volna. A religiók főalakjai, istenségei, eszmények eleven alakban szemlélve. És csakis ilyen eleven alakban képesek ezek az eszmének az emberek erkölcsét valóban nemesíteni. Minden elvont erkölcsi elv, prédikáció, amint minden tapasztalat igazolja, teljesen tehetetlen, meddő dolog. Nagyon helyes a német mondás: Mit dem Moralisieren lässt sich kein Hund hinter dem Ofen hervorlocken. Ezzel állg össze az, hogy a vallási hanyatlás, az elméleti materializmus korszaka együtt-

UJ KORSZAK.*)

Irta:

SCHMITT JENŐ.

A régi eszmények, a régi istenek, a régi erkölcs és becsület alapfogalmai dűledezenek. Állam és társadalom beteg és korhad. Ami a kor felszínén tüdőklik, az mind képmutatás, mind külszin, amely mögött se hit, se meggyőződés, se jellem; fénymázás hazugság, „tapintatos“ jellemtelenség, mely a körülményekhez, szokásokhoz, érdekkörökhöz simul és melynek legkisebb gondja az elv és igazság.

De az önzésben és anyagi érdekek bilincseiben megdormedt kedélyek jégburokja alatt, a csillogó jégkéreg és hólepel alatt a világ hatalmasaitól, a felszines önteltségben korhadásnak indult uralkodó rétegektől észre sem véve, fakadnak egy új élet, egy új korszak, egy új világ tavaszának életcsirái.

Egy régi világ dől romba; egy új világ kezd ébredezni.

Azok számára, kik a pompázó, de belsőjeiben élettelen és korhad felszín alatt a

mélyebben fekvő mozgalmat, a történelem díszelkedő figuránsai mögött a kulturmogalmak intőzöt meglátni, a csillogó és fénymázás halál mögött az élet mélységeibe tekinteni képesek; akik maguk is bensejükben hordják ezt az életet, akik a jövőnek zálogát, az új tavasz csirázását, az új údv lehelletét, amaz ébredező istenséget keblük mélyében érzik, azok számára — sőt csakis azok számára — van ez a czikk megírva. Nem korunk öntelt farizeusai számára, bármily állásnak legyenek is a polgári életben; nem az irástudók számára, akik élettelen tudományosságuk öntudatában, valamint hajdan, úgy ma is legkevésbé képesek arra, hogy az „idők jeleit“ megértsék

Hol van már most a korszak gyógyszere, az új idő, az új údv, az élet záloga, a művelődés feltámadásának kezessége?

Van sok jó ember, aki váltig azt hangoztatja, hogy ez a gyógyszer az erkölcsök nemesítésében rejlik. Ezek azután szép erkölcsi prédikációkat tartanak és az erkölcsi kultúra haladását célzó egyesületeket alkotnak. De a jó emberek alap nélkül építenek, bármennyire igazuk van is általában. Ők azok, akik azt hangoztatják, hogy a világnézet, a religió, legyen az bármilyen „vallás“, közömbös dolog, — csak a jó erkölcs a fő.

*) E cikket — mely az „Élet“ című folyóiratban jelent meg — a kiváló fözfunk lapunknak szolgáltatta át közlés végett. Minthogy hozsánk intezeti levele szerint más helybeli lapnak azt nem engedte át, minden közzét jogosulatannak kell nyilvánítanunk. A szorok.

sovány pillanatában lenyomatta azt a „sajátja“ gyanút s odabigyesztette az aláírásokat is, némelyiket az ő külön szótára szerint l tva el az „ügyvéd“ i czimmel. Így került e lapok szerkesztője is abba az irigylendő helyzetbe, amaz „eredeti“ vezérezik aláírói közé, mint Pilátus a credoba, mert Schmitt Jenő az általa kibocsájtott „felhívás“ alá odanyomatta azok nevéit is, a kik valásfilozofiai nézeteit osztják. A „Szegedi Híradó“ mindezt nem tudja, mert a „független“ organum a „felhívás“-t úgy közölte, mintha egyenesen számára íródott volna. De azt se tudja a „Sz. H.“, hogy e lapok szerkesztője, a mint magát a „felhívás“-t alá nem írta, úgy az „ügyvéd“-i titulust se érdemelte ki, mert beéri a szerény „ügyvéd“-i minőséggel is. Azt egyenesen az újjából szophatta a „Szegedi Híradó“, hogy e lapok szerkesztője a „konkurrens“ újságot „derékasan támadja“ mert mint olvasóink jól tudják, polemiát se ezzel, se más lappal nem folytatunk. Végig sühogtatjuk olykor a kritika ostarát a „független“ újság megszilajodott Pegazusán, de azt igen természetesen találjuk s ügyet se vetünk rá, ha azután az a Pegazus éktelen nyeritést visz véghez s rug, kapálódik maga körül. E ficzánkolás mulattat, de „támadás“-ra nem ösztönöz. Mindezt a kormánypart vidéki szócsové nem tudja s így legfőbb is csak fölül tudosítójának, a ki elég naiv arról értesíteni, hogy az a vezérezik nagy „föltűnés“ keltett, mert bizon százat teszünk egy ellen, hogy két ember se olvasta. Azt azonban tudhatná a szegedi kormánypart lapja, hogy a különböző pártokat képviselő organum szerkesztőjét nevérol kelljen megidézni, a nélkül, hogy a vita a személyi torzalkodás kloakájába süllyedjen. Az a kérdés természetesen, hogy a kormánypart e vidéki szócsové milyen körökbe járatos? Ha „uri“ körökbe, akkor izetlen kifakadását kell értekeré fogják redukálni, ha meg azok szájaize a személyeskedés, a kiknek ir, akkor jól teszi és csak folytassa, mert ehhez — úgy látszik — van talentuma s e réven övéi előtt még nevezetességre vergődhetik. Itt ugyan nem!

— **Kinevezés.** Sándor Béla főispán Ribiczey Béla nyugalmazott szolgabírói ideiglenes minőségű árvaszéki ülnökké nevezte ki.

tal mindig az erkölcsi hanyatlás és a gyakorlati materializmus korszaka is. Az emberiség erkölcsi haladása mindig csak elevenen szemlélt erkölcsi eszményképek által vált lehetségessé. De a jónak eszményképe, az isteni kép, mely mint ilyen minden szűk egyéniség fölé emelkedik, egyttal a mindent átölelő, mindenkben élő, mindent egyesítő szeretettel eleven eszményképe, oly valóság, melyen kívül valóság nincs, mely a lények világát egybeforrasztja. Az erkölcsi ideál így világnézeté magasul. A religió nem képzelt bálványban való hit: religió az erkölcsi öntudat és a világnézet harmóniája, az egész, a teljes emberi lényeg összhangja önmagával. Aki az emberben nem lát egyebet, mint a lét küszölmében önzően önmagát fenntartó állatot, annak világnézete a legrikítóbb ellenmondásban áll erkölcsi öntudatával.

A hanyatló, a képhitben megdermedő religió isteni az önzés, uralomvágy és kegyetlenség iszonyú bálványaiá fájtak el. Nincs pedig borzasztóbb dolog annál, mint amikor az, amit az emberek elé mint szentélyt, mint ideált állítanak, az elvetemültség notesz bálványának, lesz képviselőjévé. Hogy mily eszeten az a tan, mely a religiózus hitvallás közömbösséget tanítja, az itt kézzelfoghatóvá válik. Hogyan emelkedhetik az ember erkölcsileg, hogyan nömesülhet, ha mint- és eszményképtől oly istenséget állítanak elébe, mint például a tükres Moloch, vagy az atyját megconkító és

— **Jókai-ünnep Zomborban.** A Jókai-jubileum alkalmából a „Zombori magyar olvasókör“ f. hó 6-án délelőtt 11 órakor fényes ünnepet rendezett, melyen a kör tagjain kívül városunk színe-java részvett. Az ünnepet a polgári kaszinó dalárda nyitotta meg a „Szózat“ előadásával, melynek elhangzása után Kiss Béla nagy hatással szavazta el Dömötör Pál ünnepi ódáját, melyet lapunk mai számának tárcs-rovatában talál az olvasó. Dr. Zlinszky Aladár tanár „Jókai-élet“ című felolvasása után a dalárda által szabatosan előadott „Hymnus“-szal végződött a szép ünnep.

— **Az ifjusági bál a f. hó 24-én lesz.** A meghívókát e hó 12-ikéig széjjel fogják küldeni. A kik tévedésből nem kapnak, a bizottság titkárhoz fordulhatnak. A zombori táncmulatások ezen legkiválóbbja felhívjuk más most a közönség érdeklődését. A rendező bizottság a következő urakból alakult meg: Dr. Széchenyi Tamás elnök, Ferencsik Károly alelnök, Birvicsky György titkár. Dr. Alföldy Árpád, Bittermann Sándor, Blumenthal Károly, Bottenstein Gyula, dr. Budai Pál, ifj. Csarsch Lajos, dr. Duchon János, Falcione Lajos, dr. Fratricsevics Ast Vincze, Gallé Titusz, Grätz Ferencz, dr. Ivánkovits Pál, Keszler János, Késmárky Endre, Kiss Béla, Kleiner Gyula. Dr. Thurszky Zsigá alelnök, ifj. Ferencsik Bálint pénztáros. Konyovics György, Lang Lajos, Léderer Pál, Matizs Pál, Pákozdy Béla, Pátkai Sándor, Preszly Aladár, Reichl Oszkár, Roheim Zsigá, Szabó Imre, Szemző Károly, Széchenyi László, dr. Szilágyi Vilmos stván, dr. Thim József, Zottományi Mihály.

— **Hymen.** Handler J. Jenő kir. állam-építészeti mérnök esküvője e hó 7-én volt öv. Raabstern Jozefin úrhölgygel Újvidéken. — Lázár Sámuel, szabadkai kereskedő e hó 9-én tartotta esküvőjét Schöffler Vilma kisasszonnyal Bajmokon. — Ugyancsak Bajmokon eljegyezte Stallmayer György otáni községi végrehajtó Jancsó Erzsike kisasszonyt.

— **Jókai-ünnep a gymnasiumban.** A helybeli főgymn. tanári testülete és ifjusága f. hó 8-án az intézet tornacsarnokában iskolai ünnepet rendezett. A hymnus elneklése után Dömötör Aladár VII. o. tanuló szavazta el atyjának, a kiváló költőnek alkalmi ódáját s dr. Major Károly tanár olvasta fel dr. Zlinszky Aladárnak ünnepi beszédét. A szózat elneklésével az ünnep véget ért.

— **Ujvidék város törvényhatósága a koronázási jubileum alkalmával elhatározta** volt, hogy elkészíteti a királyi areképét. A képet, mely királyunkat a koronázási pillanatban s egészen élhetően ábrázolja, Gyulai László akadémiai festő készítette s a város

gyermekéit fáló Saturnus isten. Vagy pedig, ami nemnél iszonyúbb: ha oly mennyei urat állítanak elébe, aki az eltévelyedetteket kiesztelt módon örök pokolban kínozza és az erényeseket oly menyországba helyezi, ahol azok a pokoli kínbán fétengő ember társaik szemléltet daczára, gondnélküli mennyei élvezetben kéjelegni képesek — és mindezek után azt meri mondani az embernek: légy tökéletes, mint amilyen tökéletes ez a te mennyei „atyád“! Akinnek ilyen dolog „közömbös“, az a rossznak eszményesítését célzatosan takargatja, az minden rossznak gyökerét őrzi, valamint a farizeus. Bizony, bizony mondom, s ilyféle „igazságos“ ember, az erkölcsiségnek ilyen védője maga is csak farizeus!

Az üdv tehát nem ebben a farizeuságban keresendő, mely az erkölcsiség hangoztatásával csak a nagy világhuzáság és a rossznak dicőditését takargatja és védi. Az üdv eleven eszményben, a religióban keresendő.

Ez az eleven eszmény nem valami ür, nem valami bálványkép, az emberi önzésnek és uralomvágnak istenített képe, hanem az emberben ébredő, mindent átölelő, mindent egyesítő isteni öntudat: a szeretet öslénye, mint a világi öslénye.

Mi nem vagyunk pusztán az agynak vagy egyáltalában valami véges tárgynak öntudata, mi a végtelen mindenség, a végtelen gondolat és a mindent átkaroló szeretet öntudata vagyunk. Mindenki a maga egyéniségében: ez az egyaránt végtelen szellemi és

legutóbbi közzgyűlésén leplezték te. A főispán megnyitó beszéde után Demetrovits Vladimír városi főjegyző mondott magyar, német és szerb nyelven ünnepi szónoklatot.

— **Jókai-ünnep Kulán.** A kulai polgári olvasóegylet, a mely már előzőleg megrendelte Jókai ünnepi díszkiadását művét, 6-án ünnepelte meg a jubileumot. Az ünnepélyen a koszorús író arczképének leleplezése után, Potza Ferencz tanító tartott szép beszédét Jókairól, utána pedig Krausz Bernát humorisztikus felolvasása következett a költő ifjuságáról. Az ünnep a „Hymnus“ elneklésével végződött. —

— **Egy év múlva.** Szabadkáról írják: Tavaly két nyolcosztályu tanuló bukott el az érettegínél a magyar írásbelin; most a főgymnasium által rendezett Jókai-jubileumra két irodalmi pályadij volt kitztve, s az ünnepélyen felbontott jelleges levelekbl a tavaly megbukottak nevei kerültek ki.

— **A baja-zombor-újvidéki h. o. vasutrá** Bács-Bodrogvármegye közönsége tudvalegleg 600.000 forintot szavazott meg. A kereskedelemügyi minster a megye ezen határozatát jóváhagyván, a vasút kiépítéséhez már a folyó évben hozzáfognak.

— **Topolyai olvasókör.** Topolyán mozgalom indult meg arra nézve, hogy az ottani polgári olvasóegyletlet egyesítessék a gazdakörrel, egy diszes épület emeltessék, mely 800 tagnak befogadására lenne alkalmas.

— **Megszűnt hetilap.** Dr. Csizráky Gáboi topolyai ügyvéd az általa szerkesztett és kradott „Topolya és Vidéke“ c. hetilapot, mely elfoglaltságára való tekintetből, megszüntette.

— **Topolyán** a vörheny ismét járvány-szerűleg fellépett.

— **Uj gyógyszerár.** A helygymnister Hoffmann János ókanizsai gyógyszerésznek engedélyt adott egy Tisza-Földváron felállítandó személyes üzleti jogú gyógytár felállítására.

— **Hymen.** Schöffler Lajos megyei árvaszéki számvevőszégi irodagyakorok február 3-án esküszik örök hűséget Mátis Mariska kisasszonnyal.

— **Szabadkán** az iskolaszék minapi alakuló ülése nagyon viharos volt. A vihar Matusich Agoston indítványára fölött tört ki, melynek értelmében a tanítóktól a szavazati jog, mert megválasztásuk felebeztetett, megvonandó volna. Dr. Guln György elhagyta elnöki széket és mintegy huszonöt iskolaszéki taggal együtt eltávozott. Az ott maradt tíz tag aztán megalakultnak jelentette ki az iskolaszéket és megválasztotta iskolaszéki elnöknek ifj. Vojnits Máté főjegyzést.

eszményi öntudat. Agynak csak a véges tükör, melyben a mennyei sugár, a szellemi végtelen öntudat, mely az eget bejárja és minden csillagzat fölé szárnyal, visszatükröződik, éber öntudathoz jut.

Külömbözök az egyéniségben, egyek vagyunk a lényekben. A másik ember nem idegen hozzánk, hanem lényeg a mi lényegünkbl. Egylényegűek vagyunk. Amit a niceai zsinat Krisztusról vallott, azt valljuk mi az emberről. Egylényegűek vagyunk a lények öslényével, egylényegűek magunk között. És így megy teljeseedsbe Krisztusnak főpapi imádsága: Legyenek egyek maguk közt és én velem, valamint én egy vagyok az Atyával!

A paradicsomot, a mennyországot sem keressük képzelti túlvilágban, hanem az élet küzdelmében, fáradságban, feláldozásban látjuk a szellem örök dicőditését. A mennyeknek országa itt van, benneket van. A jövő nemzedékben látjuk ama mennyországot, melyben, újra megtestesülve, a szellem mindig magasabb fokra fejlődött feltámadását leli.

Ez az eszme ébred a világban, ez leggazdagabb, legfenségesebb, legészszzerűbb, ez minden religió beteljesedése, minden tudomány (tündöklő koronája, az ész és a kedély összhangja: a legmagasabb erkölcsi öntudatnak világnézete. Csizrázy, kezdetleges még a mozgalom, de erkölcsi és szellemi tölénnyel kezesség, hogy meg fogja hódítani a világot. Első jele annak, hogy a mindenütt fejlődő vallási és filozófiai szekták és csoportok

— **Hymen Lederer** Mihály eljegyezte **Kronstein Janka** kisasszonyt Moholon.

— **Mulatság.** A bajai kereskedő ifjak egylete az ottani nemzeti szálló dísztermében e hó 2-án táncvigalmat rendez.

— **Halálozás.** Popovits Jenő, Bács-Petrovosellő község aljegyzője e hónap 6-án halt meg hosszas betegség után 43 éves korában. Anyja, neje és négy kiskorú gyermeke gyászolják elhunytát.

— **A szerb egyházi kongresszus** választmánya Ujvidéken összejött s megkezdte ülését. A tárgyalásokat **Brankovics György** pütriárka vezeti. A tanácsközsökben dr. **Szekules Lázár** nemzeti titkár, **Nikolics Miron** püspök, **Ruvarac** hilarion arkimandrita, **Sztankovics Dániel** horvát orsz. kormányi osztályfőnök, dr. **Makszimovics Miklós**, dr. **Nedeljkovics Tivadar** és **Konyovics Justin** választmányi tagok vesznek részt.

— **Ritkaság.** Teljesen érett szőlőfűrtöt találtak a titeli plébánia udvarán levő egyik szőlőtőn, a mi most január derekán, szinte hihetetlen dolog.

— **Kaszinói tisztújítás.** A prigl.-szti. iváni kaszinói tisztújítás alkalmával megválasztottak: Elnök: Ifj. **Wamoscher Manó**. Jegyző: **Ney György**. Pénztáros: **Hemm Ádám**. Gondnok: **Zieger Fülöp**. Könyvtárnok: **Posch Ernő**. Számvizsgálók: **Breer János** és **Goldstein Hermann**. Bizottsági tagok: **Dr. Valihora Ágoston**, ifj. **Wamoscher Samu**, **Sorok János**, **Pumpp József**, **Gassmann János**, **Kostyák József**, **Müller György**, **Égi Lajos**, **Becker István** és **Horn Ádám**. Póttagok: **Heiszer József** és **Drescher Ferenc**.

— **Hítközségi elnökválasztás.** A topolyai izr. hítközség elnökévé két napon át tartott közgyűlésen nagy szótűzésrel dr. **Mannheim Ármin** ügyvéd lón megválasztva. Aelnöknek **Wolheim Mór** széles körben ismert nagykereskedő kiáltott ki.

— **Elűnt hivatalos iratok.** Megemlékeztünk ama visszaélésekről, melyeknek a külföldi kir. adóhivatalban jöttek nyomára és a melyek miatt **Irházi Ferenc** számtisztet le is

egyesülni vágnak. Messze földről egyesülnek immár egyes csoportok és sorakoznak ez eszmék körül, mely minden nagy kérdésnek, de a társadalmi kérdésnek is megoldása. Mert a szellemek forradalma szilkségek megelőzi az életviszonyok átalakulását. A magasb erkölcsi öntudat, nem pedig az élvezetvágy, irigység és gyűlölet rabszolga motivumai fogják a világot átalakítani. Nem **Spartakus**, hanem **Krisztus**. De az a **Krisztus**, aki nem pusztán Palesztinában ezerkilencszáz év előtt született, hogy aztán számunkra mennyei magaslatok szellemében isteni dicsőségével nyilatkozik: az az **Istenember**, aki mindannyiunkban élred és feltámadását ünnepli a szellemben.

Felhívást tettünk közzé a „Szellemi vallás” szövetsége ügyében, mellyel az eszme hívei — közöttük neves írók is — Angliából, Amerikából, Németországból, Svájcából és hazánkban a történelem mezejére, küzdő terére léptek. A mi célunk nem szekta alapítása, hanem minden vallás átszellemülése a szövetség eszméi által. A szövetség tagjai hifilekeztek kebelében maradnak épen azért, hogy a világeszme mellett annál hatályosabban küzdhessenek. Mi nem akarjuk magunkat elkülöníteni, mert minden religió igazságát képviseljük egyaránt. Mi minden vagyunk vagy semmi: az élet-halálharc vagyunk, melyet a jövő a multtal ki fog küzdeni. Nagy erkölcsi stílyt vetünk azonban az igazság mellett való nyilvános tanúságtételre. Ez volt a hatalmas eszköz, mellyel az őskereszténység a világot meghódította (Confessores). Mert valamint külsőleg óriási hatalmat képvisel ellenfeleink gyöngesége a valótlanság, a meggyőződés hiánya, a hazugság: úgy a mi örök az igazság mellett való tanúságtétel.

tartóztatták. A zombori pénzügyigazgatóság a kulai adóhivatal főszámolója végett egyik titkáráját és három számtisztjét küldte ki a helyszínére és azóta a vizsgálat szakadatlanul szép eszben folyik. E hó 8-án a pénzügyigazgatóság tisztviselői a pénzügyigazgatóságtól egy esonó iratot kaptak. Az iratok az 1892. évi eredeti számadások voltak, melyeket összehasonlítás végett kértek ki a pénzügyigazgatóság irattárából. Az iratok reggel érkeztek a zombori póstával és délután, mikor keresték, nem voltak sehol sem. A déli 12 órától 2 óráig tartó hivatalszünet alatt nyomtalanul eltűntek. A titkár azonnal rendőri és eszendőri fedezetet kért a helybeli szolgabíró-ságtól és a legerélyesebb vizsgálatot indította meg. Keresés közben arra a felfedezésre is jutottak, hogy az adótrunktól is 3-4 könyv eltűnt. Az adóhivatalt esti 6 órától éjfélig rendőrök és eszendőrök vették körül és onnan távozni senkinek sem volt szabad. Hosszas keresés után az iratoknak egy részére darabokra szakgatva, egy zugban csakugyan ráakadtak. Még ugyanaznap éjjel és másnap is több házkutatást tartottak; de az elvesztett többi iratok és könyvek még nem kerültek meg. Másnap **Danczer Kornél**, pénzügyigazgató érkezett oda a bonyolódott ügy megvizsgálására. A történetből az látszik, hogy a vizsgálati fogságban levő **Irházi Ferenc**en kívül még más is van, a kinek érdekében állott a számadások összehasonlítását meg-híusítani.

— **Mulatság.** A feketehegyi ifjuság január hó 13-án (szombaton) a polgári casinó nagy termében a casinói könyvtár javára zártkörű táncvigalmat rendez — Rendező bizottság: **Kozma Dezso** főrendező. **Kozma Béla** ellenőr. **Bakay Károly**, **Gátsch Győző**, **Gulya Kornél**, **Kohlenberger Pál**, **Marberger Márton**, **Vajányi Gyula** pénztárnok, **Marberger Samu**, **Dr. Molnár József**, **Schaffer Mór** ifju, **Schaffer Adolf**, **Steinitz Samu**.

— **Hamis egykoronások** vannak **Apatinban** forgalomban. Az első példány egy kereszmáros révén került a fogalomba. A hamisított korona ólomból van s hajlítható. Színe nagyban eltérő a valódi koronától. Csengése is tompább. A karimáján hiányzik ez a nyomás: „Bizalmam az ősi erényben”.

— **Zsalya** nagy veszedelemben fogott a napokban. Az egész országon végig száguldó szélvihar közepette tűz támadt ott, melyet csak nagy erőfeszítéssel fojtattak el.

— **A Duna** jege 2 napi zajlás után e hó 5-én reggel megállott. A közlekedés a Dunántúli megyék és **Bácsmege** közt csak nagy kerülővel lehetséges.

— **Szerencsétlenség.** **Marianovits Simon** szabadkai fűkező Ujvidéken tolatás közben megcsuszván, két vagon ütközője közé került és sérüléseket szenvedett.

— **Öngyilkosság.** **Sziflisz Julis** ó-szivaci eselődleány a mult napokban a csatornába ugrott s belefullt. Tettének oka az volt, hogy lopással gyanúsították. E miatti szegyenében lett öngyilkos.

— **Kitiltott labdacok.** **A Brand Richard** svajci labdacsaít a belügyminisiterium, tekintve a labdacok mérgetartalmát és a szervezetre való káros hatását, a forgalomból kitiltotta.

— **Öngyilkos váltohamlító.** Ujvidékről közlik velünk hogy **Tausch** könyvelő, aki épen abban a pillanatban fogtak el, mikor főnöke, **Látkies kereskedő** nevére két, 1100 forintról szóló hamis váltót akart értékesíteni, az ujvidéki királyi törvényszék börtönében főbe lötte magát.

— **Szerencsétlenség** baj nélkül. — Ujvidékről írják, hogy az odaváló pályaház előtt a vihar következtében összetűzközött két vonat, de szerencsétlenség nem történt. Néhány

koesi megsérült; az utasoknak azonban, akik a vastag hóba estek, nem történt bajuk.

— **Az Influenza** és más huzatos betegségek gyakori fellépte miatt került elő hogy a legelismeretebb köhögéscsilleni szer a „**Wilhelm föle**” **Shnelberger Krätter-Allop**-ja **Wilhelm Ferencz** gyógyszerárából **Neunkirchenben**, **Alsó-Austria**, ugyszintén minden más gyógyszerárban kapható ára 1 f. 25 kr. o. é.

S z i n h á z.

Január hó 4-én kezdte meg ifj. **Polgár Károly** szentársulata zombori szereplését. Bemutató előadásnak **Herzog Ferencz**nek a nemzeti színházban nagy sikerrel előadott színművét: „**A dolovai nábob leánya**” címűt választotta. Megnyitó előadásnak — **A dolovai nábob leány** **No hiszen lesz kapkodás a jegyek után** — gondolta magában az előzetes jelentést olvasva az ember. Sajnos nem lett. A Színház meglehetősen gyér látogatottságnak „örvendett”. Bizonyosan a csúf időjárás volt az oka, vagy talán nem vettek sokan idejekorán tudomást a megnyitásról? Legkevesebb sem akarjuk a közönség közönyének tudni be a hibát.

Herzog színműve, bár meséjében nem épen új, compositiójában sem egészen következetes, mindazonáltal hatásos jeleneteivel, élénk dialógojaival mind végig lekötötte a figyelmet s általában nem esztély élvezetet szerzett a nézőknek. A fagyos hangulat, melyet úgy látszik a színház légméréskelete kellett a közönségben, az előadás folyamán eloszlott s a végén hangos tapsban nyilvánult a tetszés.

Maga az előadás meglehetősen sikerült. Jóllehet a szereplőkről egyenkint határozott véleményem még nem lehet nyilvánítani, annyira is előre látható, hogy a társulat képes lesz igényeinket kielégíteni. **Medgyasszay Evelin** (**Szentirmayné**), **Morvay Antal** (**Tarján főhadnagy**) **Hegedűs Gyula** (**Merlin báró**) jól megállított helyöket. **Véber Ferike** (**Vilma**) játékában volt elevenség, hangjában erő és érzelmi árnyalat, azonban nem tudott szerepében a művészi alakítás magaslátára emlékedni. Ifj. **Polgár Károly** **Biliczky** hadapród szerepében tulajsaival nevelte a közönséget, melyben nyilván jóval tovább ment a szerző intentióján.

A bemutatón kívül három más előadást láttunk eddig. Szombaton, jan. 6-ikán, **Jókai jubileuma** alkalmából az ünneplő író „**Fekete gyémántok**” című szímműve került színre: vasárnap jan. 7-ikén **Follinusz A.** „**Náni**”-ja kedden jan. 9-ikén pedig **Murai K.** A pezsgő című vígjátéka. Ez előadások fokozatosan mind sikerültebbek voltak. **Náni** csisz szerepében **K. Iványi Mariska** jelentékeny hatást ér tel természetes kedves játékával, valamint kellemes énekével, mely a közönséget ismételt tetszésnyilvánításra ragadta. **Sárközi A.** (**Józsi**) játéka meglehetősen gyenge volt. Ifj. **Polgár Károly** a tipikus jogász karikatúrájának komikumát ügyesen kiaknáta. Jó alak volt **Nyitrai** is **Kreuzer** szerepében.

Murai vígjátéka újdonság számba ment. A „**Virág fakadás**” és „**A huszárszerelme**” szerzőjének az elsőknél jóval gyengébb alkotása. „**A pezsgő**” komikum a alatt járó, eselőkénye nagy részében erőletett, de van egy két kaczagató jelenete, néhány sikerült alakja, ezeken mulatott, ha nem is rendkívüli módon a közönség. **Medgyasszay E.** igen jól töltötte be szerepét. **Benkó Jolán** **Hab Gábor**néja, **Nyitrai Polka** **Görgeje**, **Hegedűs Kó** néja mind sikerült alakok voltak. Jól játszott **Havasi Szidi** is **Lőcz Aranka** szerepében. **Polgár**, mint többnyire, mo t is tulajsa esett, egyébiránt **Hóka Ottó**ja eddigieknél jóval gyengébb szerepe volt.

Alarczos bál Zomborban.

Az idei farsangi ivad rövidsége lázas tevékenységre serkenté Zombor tánckedvelő fiatalágát. Illetékes, helyről nyert értesülés szerint e sáison nyilvános mulatságainak más évekre képest névlesebb és változatosabb

jelleget kölcsönöz, s mennyivel inkább mutatkozik számbeli gyarapodása a bálók egy fajának meghonosításával, — mely itt csak nem egy évtized óta feledésbe lészott lenni, s ime újbol felkarolásnak örvondetes tárgya. Ugyan a zombori „Népkört” f. évi január hó 7-iki választmányi ülésén elhatározta, hogy február hóban a kör alapítókéje javára saját helyiségeiben polgári álarozos bált rendez. E határozat következtében f. hó 8-ára összehívott értekezleten a rendezőség már meg is alakult és a bál napjára f. é. február hó 5-ét állapította meg. A rendezőség töle telhetőleg minden módot és rendelkezést álló eszközt felhasználni törekszik, hogy a bált minél nagyobb szabásúvá, és fényesebbé tegye, hogy ékként Zombor város bálozó közönsége modern igényeit várakozáson felüli arányban kielégítse. Minél fogva remélhető de egyszerűsrd kívánatos is, hogy a város közönsége, mely minden szép és jóért lelkesülni tud és akar, e vállalatot hathatós pártfogásban részesíteni fogja — s ez a rendezőség fáradozásainak bizonyosan a legzsebb jutalmát képezné, és buzditólag hatna ehöz hasonlók rendezésére. Szívöböl üdvözöljük tehát a zombori „Népkört” mint kezdeményezőt, mely e kísérletezésével a kedélyes, pezsgő társas élet megteremtésére kétségtelenül az első sikerre vezethető lépést megcselekedte.

Anonym.

A vidékről.

Ó-Sztapár 1894. január. Mult hó 26-án ment végbe nálunk a községi tisztújítás, a mikor az apatini szolgabíró, Jaisel Henrik kijött hozzánk, hogy ezt a dolgot intézze el, de nem engedte, hogy a nép szabad akaratára érvényesüljön.

És ez az, ami engem arra indít, hogy a nyilvánosság előtt tisztázzam az ügyet.

Mindjárt ezt a kérdést teszem: van-e rá eset Bács megyében, hogy egy szolgabíró a felette álló főszolgabíróval szemben önkényt gyakoroljon? Nem hiszem hogy meg volna erre precedens, a mire hivatkozhatnak Jaisel szolgabíró.

Pedig az eset megtörtént, hogy Jaisel szolgabíró Ribiczey Béla főszolgabíró utasítása ellenére cselekedett.

Nem védekezhetik a szolgabíró avval a körülménnyel, hogy Ribiczey már többé nem főszolgabíró, mert ez fungált akkor főszolgabíró helyettes minőségben, tehát ténylegesen még ő vezette az apatini járás főszolgabírói hivatalát. Pedig ő kijelentette, hogy Jószyti István volt bírót újbol candidálja és még hozzá tette, hogy nem csak Sztapáron hanem az egész járásban a régi bírákat candidáltatta. Ezt a kijelentést a szolgabíró nem csak mások előtt tette meg, hanem maga Jószytis előtt is, és ezzel is ezt egészen megnyugtatta s valamint ő maga, úgy mindenki biztosra vette, hogy ez ügy is fog történni. De épen ellenkezőleg történt.

Jaisel nem is hederit a főszolgabíró kijelentésére, koreken kijelenti Ó-sztapáron a községi képviselők erre vonatkozó egyhangú kérelmére, hogy Jószytis nem candidálja. Így azután Jaisel Henrik szolgabíró nem csak hogy compromittálta Ribiczei Béla szolgabíró, hanem a közigazgatási törvényt is ignorálja, illetve a szolgabírót megillető hármas kijelölés jogát ez alkalommal önkényesen gyakorolta.

Talán kérdezi valaki, hogy miért cselekedett így Jaisel szolgabíró? Azért mert rossz tanácsadó voltak, kik boszúból félrevezették. — Brzsovszki Vazul elmozdított jegyző volt, ki Jaisel szolgabíró kapacitálta. Emlékezteté ez őt arra, hogy hogy tett őt mindent, mikor az akarat meg volt, de elfelejtette a szolgabíró azt, hogy mi lett ezzel az emberrel tudniillik állását elmozdították.

Szumma számárum tehát, Jaisel Henrik nem jár el pártatlanul szolgabírói tisztében, erre felhívom a figyelmét az újonnan megválasztott apatini főszolgabíró úrnak Hauke Imrének. —

J. Sz.

Irodalom, művészet.

A Ráth Károly tulajdonát képező „Iparügyek” című folyóirat, mely eddig havonként kétszer jelent meg, újévtől fogva dr. Horváth János szerkesztésében havonként kétszer vagyis minden hó 1-én és 15-én fog megjelenni. A január 1-i szám többi közt a következő tartalommal jelent meg: Újévi beköszöntő. — Egy évi iparkrónika — Az adóreform ipari szempontból. — A házi ipar fejlesztése. — Véleményadások. — Osztrák illetőségű segédnek magyar munkakönyv állítandó ki. — A fargók munkakörének értelmezése és határa. — Segélypénztári értesítő. — Véleményadások segélypénztári ügyekben. — A vagyoni jogi viszonyok rendezésének módja a budapesti volt munkás betegsegélyző és rokkantpénztár s előhelyei közt. — A heti járulékok elszámolása a segédekkel. — A táppénz az elvesztett munkabér részbeni egyenértéke. — Kiállítási szemle. — A kivitelképes hazai iparj — Iparügyi krónika. — Állami kedvezmények. — Szabadalmazott újabb magyar találmányok.

Ifj. Nagel Ottó könyvkereskedésében (Budapest, a Nemzeti-színház bérházában) megjelent Knorr Alajos Öntügyvédje 5-ik kiadásának 8-ik füzeté gazdag tartalommal, melyben a szerző a váltószerszódésekre vonatkozólag befejezi a biztosítási vizskereset ismertetését, ezt követve szól a fizetési vizskeresetekről, közbenjárásról, különösen a névbecsülési elfogadásról és fizetésről; ismerteti a váltó kezességét, a váltók többszörözésének módjait, a váltó másolatokat és másolatokat, szól az elvesztett váltókról, a hamis és hamisított váltókról, a váltó elévüléséről, a váltójogi mulasztásokról, a gazdagodási keresetről és a váltó hitelező jogáról; ismerteti a váltó szerződésekre vonatkozó külföldi törvényhozás intézkedéseit, szól a váltóvásárlásról, a váltó cselekvényekről, a hiányos aláírásokról, a váltói zálogról, a megtartási jogról, a saját váltóra vonatkozó jogszabályokról és a váltók bélyegéről és mindezeket iromány példákkal illusztrálja. Ezután áttér a kereskedelmi ügyletekre és mindenek előtt szól a kereskedésről és kereskedőkről általában, a kereskedelmi forgalom tárgyairól, nevezeten az árukról, a munkáról, a penzről, az érték papirokról, a hitelről; továbbá a kereskedelmi czegekről és könyvekről, a cégvezetőkéről kereskedelmi meghatalmazottakról és segédekéről, ismerteti az alkalmi egyesületeket, a kereskedelmi társaságokat, különösen a közkereseti társaságokra, betéti társaságokra, részvény társaságokra vonatkozó törvényes szabályokat, nevezeten a részvénytársaságokra vonatkozólag szól a részvénytársaságoknak jogi természetéről, azok alapítására vonatkozólag az alapítókról, a társaság alapszabályairól, a részvényekről, a részvényesek jogviszonyairól, a közgyűlésről, az igazgatóságáról és feülegző bizottságáról, a mérlegéről, a részvénytársaság feloszlásáról, a külföldi részvénytársaságokról, a részvénytársaságokra vonatkozó szabályok áthágásának büntetéséről, vegre ismerteti a szövetkezeteket általában. — A füzet ára — 30 kr. Az „Öntügyvéd” kapható 30 kros füzetekben avagy kötetben 3 ftért.

Harom nyelvű vállalat. Dr. Körösy László jönevű fővárosi író új irodalmi vállalatot alapított, melynek első füzeté XIII. Leo pápa életének és igazságszolgálatát megírt életrajzát közli magyar, német és tót kiadásban. A pompásan kiállított füzet czimképét Roskovits Ignác hírneves képművészünk rajzolta zsenálisan.

A pápa arezköpe Chariran párisi művész világhírű festménye után készült, két sornyi kézirattal és XIII. Leo aláírásával. A kütűnő írói routinnal kidolgozott füzet ára 30 kr. A „Kortársak”, „Zeitgenossen”, „Vekodruhovina” bármilyen nyelvű következő öt füzetének előfizet 1 ft. Az első öt füzet gyors egymásutánban közli XIII. Leo, Ferencz József, Kossuth, Jókai és Vaszary legmodernebb életrajzát a legújabb arezköppel. A nagyérdéki vállalatot rokonszenvesen ajánlhatjuk. Megrendelhető egyenesen a szerkesztőtől, Budapest, Andrássy-ut 25. sz. a. Könyvkereskedésekben nem kapható.

Megjelent Kassán a „Szőlészeti és Borászati Lap” 15-ik évfolyamának 1-ső száma nagyobbított alakban újabb berendezéssel s gazdag és választékos tartalommal. A „Szőlészeti és Borászati Lap” tárgyilagos beltartalmáva a szakajti színvonalán áll újabb alakja és külső berendezése pedig csak emelik értékét. A folyó évi 1-ső szám tartalmazza a többi közi: A fásoltás szálvesszőbe. — A műbortörvény végrehajtása. — Tárca: Tudomány és tapasztalatosság a szőlőművelésben. — Szemle: Új szőlők. Új szőlőtírt. A bortörvényhez. Franciaország bortermele és a magyarországi dongák nagymérvű kereslete. — A derített borok lefejtése. Az állami rovtani állomás átköltözködése. — Vidéki levelezések. — Irodalom. — Kérdések és feleletek. Szénkéng. Oltványok éleltartama. Amerikai vessző. Vörös borfaj. Gyümölcsfa terméketlensége. — Ajánljuk e fontos szaklapot szőlőbirtokosaink megérdemelt pártfogásába. Mutatványszámok mindenkinél küldetésnek, ki azért a „Szőlészeti és Borászati Lap” kiadóhivatalhoz Kassára fordul. Előfizetési ára egész évre 4 ft. Megjelen havonként háromszor.

C S A R N O K .

Gyerekek és öregek.

Irta: Siegel Angyalka.

De csak akarta, mert a barna szemek esábos, világlo fénye előtt megrettenve sütötte le Elza tekintetét.

Fellegi Kornél nem lett volna édeemes a Don Juan névre, ha ezt észre nem veszi, azért hát fokozott vakmerőséggel, közel, egész közel hajolva Elzához, úgy hogy lehelle amint a leány fejét elfordította — forrón, hizelegye csapkodta a fehér nyakra, a nála szokásos, halk, mormoló félig érthetetlen hangon mondá.

— S ha, daczára annak, hogy nem kérdezett, meg merem mondani, hogy ön szép, csodaszép, hogy az ön ragyogó kék szemek, ha valaki azokba betekint, rajja marad örökké, akkor haragszik rám, engesztelhetlenül, angyali leány? Ah, akkor jaj nekem, ki, játszva a veszélylyel, be merem tekinteni e szemekbe, s következképp nos ami ezután következik, azt ön már tudja, kegyetlen, gyönyörű bűvésznő . . .

S mind közelebb hajolt a leányhoz, míg végre ajkai forrón, perzselőn nyomódtak a hófehér nyakra; az utolsó szavak már egy heves, óg csókba fulltak

Elza már rég távozni akart, de nem birt. Mintha e barna szemek delejes erővel bilincseltek volna le, oly mozdulatlanul állt helyén.

Nem tehetett róla, de e halkan, mormolva kimondott szavak édes zavarba, mámoros bódultságba ejtették, e behizelő hang szive mélyére lopta be magát.

S hozzá e gyönyörű arc, mely az övéhez oly közel volt, s e gyönyörű metszetű, vérvörös ajkak forró, perzselő csókja...

A csókra Elza összereszt, minden akarat-erejét összeszéve emelte fel fejét és lángoló arcát, különös fényben uszó szemeit a színész felé fordítva, keményen kezdé:

— Uram, az ön maga viselete.....

Itt hangja elakadt; Elza kezeit arca elé tartva, sirni kezdett.

— Ejnye, szép baba, hisz azért nem kell sirni, ha valakinek azt mondják, hogy szép, és ezt kisse csattanós alakban fejezik ki! No, ne haragudjék, aranyos, ön nevetve szebb volt... különben, ha oly nagyon bántja az a csók, hát adja vissza... Nem?... No, pá baba! A viszontlátásra este... a színpadban...!

A kapu becsukódott a primo amoroso után és ideje is volt, mert a folyosón közeledő léptek hangzottak.

Elza sietve törölte le könnyeit.

— Tündike, hol vagy? hangzott Tibor kiáltása és máskor kedves hangja most oly sajtóságon, idegenül hangzott Elza felé...

Most Tibor lélepett a folyosó lépcsőin és meglátta a leányt, ki úgy tett mintha a rózsák közül válogatna magának egyet.

— Ej, Tündi, de el vagy merülve! Hát már elmult az étvágyad, hisz ez imént nagyon éhes voltál!

— Örvendezz Tibor, örvendezz szólalt meg hirtelen Tibor háta mögött Laci, Elzára a legkisebb bátással sem volt a Don Juan megjelenése! Kimegy a szobából, mikor pedig az ő helyében egy más leány bizonyára szájátvára bámulta volna ezt a Fellegi Kornél urat, kire különben is — öszintén mondva — irigykedem. Vallja meg Baróthy, ön se banna, ha oly ellanálhatatlan lenne!

Tibor nevetett; majd gyengéden átölelte Elzát, felelte:

— Ha Tündikémnek így is tetszen, ugy nem óhajtok más forma lenni.

— Nem is kell, hogy másforma légy, mond hirtelen Elza, ki úgy érezte, mintha valami nagyot vétett volna Tibor ellen, mit jóvá kell tennie. E nyugodt, férfiasan szép arc, ez átható, komoly tekintet előtt lassanként háttérbe vonult a Don Juan esábitó arca, epedő szemei. Elza érezte mint nyeri vissza ez erős kar nyugodt ölelése alatt egész vidám biztonságát és hálásan, gyengéden simuló vőlegénye széles mellére.

Tibor lehajolt s megcsókolta a leány arcát.

Milyen nyugodt és mégis meleg csók mely úgy érezteti az emberrel, hogy a férfi karjaiban biztonságban, tisztelve, szeretve van,— gondolta Elza és aztán hozzátette: Milyen más annak a szép színészek a csókja, mely úgy megreszkettett, az embert, hogy önkénytelenül veszély közelletét, vétek elkövetését sejtí a szív...

Elza önkénytelenül végigsimította zsebkendőjével nyakán azt a helyet, melyet Fellegi Kornél szép ajkai érintettek.

Letörölve... elfelejtve... gondolta a leány.

(Folyt. köv.)

PSERHOFER J.-féle

gyógyszerár

Bécsben, I. ker., Singerstrasse 15. sz. a.

„zum goldenen Reichsapfel.“

Vértisztító labdacsok, azelőtt általános labdacso neve alatt; ez utóbbi aevet teljes joggal megérdemlik, mivel csakugyan alig létezik betegség, melyben ezen ezbdacso csodás hatásukat ezerszeresen be nem bizonyították volna. Évtizedek óta ilyen labdacso általános elterjedésnek örvendenek és alig van család, melyben ezen kitűnő háziszorból készlet nem volna található.

Számtalan orvos által ezen labdacso háziszorból ajánlatnak és ajánlattak minden oly bajknál, melynek a rossz emésztésből és székrekedésből erednek: mint epe-zavarok májbajok, kólika, vértudulások, aranyér, beltétlenség s hasonló betegségeknél Vértisztító tulajdonságuknál fogva kitűnő hatással vannak vérszegénység s az abból eredő bajknál is: így sápkornál, idegességből származó fejfájásoknál stb. Ezen vértisztító labdacso oly könnyen hatnak, hogy a legesekélyebb fájdalmakat sem okozzák, és ennek folytán még a leggyengébb egyének, de még gyermekek által is minden aggodalom nélkül bevehetők.

A számtalan hálaírából, melyet a labdacso fogyasztói a legkülömbözőbb és legnehezebb betegségeket után egészségük visszanyerése folytán hozzánk intéztek, ezen helyen csakis néhányat említünk azon megjegyzéssel, hogy mindenki, a ki ezen labdacsokat egyszer használta, meg vagyunk győződve, azokat tovább fogja ajánlani.

Schlierback, 1888. október 21-én

Tekintetes Úr!

Alulírt kéri, hogy felelté hasznos és kitűnő vértisztító labdacsaiból ismét 4 csomagot küldeni sziveskedjék.

Neureiter Ignácz, orvos.

Harsche, Flódnik mel. 1887. szept. 12.

Tekintetes Úr!

Isten akarata volt, hogy az Ön labdacsa kezem közé kerültek, melyeknek hatását ezennel megírom: Én gyermekágyban meghűltem olyannyira, hogy semmi munkát sem voltam többé képes végezni és bizonyára már a holtak közt volnék, ha az ön csodálatraméltó labdacsaí engem nem meutettek volna meg. Az Isten áldja meg önt ezért ezerszer. Nagy bizalmam van, hogy ezen labdacso engem is tökéletesen ki fogják gyógyítani, a mint már másoknak is egészségük visszanyerésére segítették szolgáltak.

Knific Teréz.

Bécs Ujhely, 1887 nov. 9-én.

Mélyen tisztelt Úr!

A legforróbb köszönetemet mondom ezennel Önnek 60 éves nagynéném nevében. Az illétő 5 éven át szenvedett gyomorhur rutban és vizkóróságban; már életét is meguntá melyről egyebként le is mondott, midőn véletlenül egy dobozt kapott az ön kitűnő vértisztító labdacsaiból s azoknak állandó használata folytán tökéletesen ki gyógyult.

Legfőbb tisztelettel Weinzettel Josefa.

Eicher graberamt, Gfjhl mel. 1889. márcz. 27.

Tekintetes Úr!

Alulírott ismételtén kér 4 csomagot az ön valóban hasznos és kitűnő labdacsaiból. El nem mulaszthatom legnagyobb elismerésemet kifejezni ezen labdacso értéke felt és azokat a hol csak alkalmam nyílik, a szenvedőknek legmelegebben fogom ajánlani. Ezen hálaíratom tetszés szerinti használására önt szennel felhatalmazom.

Teljes tisztelettel Hahn Ignácz.

Gotschdorf, Kolbach mel. Szilészia 1888. okt. 8.

T. Úr!

Felkérem, miszerint az ön vértisztító labdacsaiból egy csomagot 8 dobozzal küldeni sziveskedjék. Csakis az ön csodálatos labdacsaínak köszönhetem, hogy egy gyomorhajtól, mely engem öt éven át gyötört, megszabadultam, s midőn legforróbb köszönetemet kifejezem

vagyok tisztelettel Zwickl Anna.

Ezen vértisztító labdacso csakis a Pserhofer J.-féle az „arany birodalmi almához“ címzett gyógyszerárban Bécsben I., Singerstrasse 15. sz. a. készítettnek valódi minőségben, s egy 15 szem labdacso tartalmazó doboz ára 21 kr. Egy csomag, melyben 6 doboz tartalmaztatik, 1 frt 5 krba kerül; bérmentelen utánvételi küldésnél 1 frt 10. kr. Egy csomagnál kevesebb nem küldetik el.

Az összeg elölbeni beutlásánál (mi legjobban posta-utalvánnyal eszközöltek) bérmentes küldéssel együtt: 1 csomag 1 frt

25 kr., 2 csomag 2 frt 30 kr., 3 csomag 3 frt 35 kr., 4 csomag 4 frt 40 kr., 5 csomag 5 frt 20 kr. és 10 csomag 9 frt 20 krba kerül.

N.B. Nagy elterjedtségük következtében ezen labdacso a legkülönbözőbb nevek és alakok alatt utánoztatnak ennek következtében kéretik csakis Pserhofer J.-féle vértisztító labdacso követelni és csakis azok tekinthetők valódiaknak melyeknek használata Pserhofer J. névaláírással fekete színben s minden egyes doboz fedele ugyanazoné aláírása vörös színben van ellátva.

Amerikai köszvénykenőcs, gyors és biztos hatású, legjobb szer minden köszvényes és csúszó bajok u. m.: gerincz-agybántalom, tarszagatás, ischias, migraine, ideges fogfájás, főtájás, fülzagatás stb. stb. ellen. 1 frt 20 kr.

Tannochinin hajkenőcs, Pserhofer J.-tól. Évek hozza szü sora óta valamennyi hajnövesztő szer között orvosok által a legjobbnak elismerve. Egy elegánsan kiállított nagy szelencével 2 forint.

Általános tapasz Stendel tanártól. Útes és szúrás által okozott sebeknél, mérgek dagasztatónál, utjkakoz, sebes- vagy gyuladt mell vagy más ily bajknál, mint kitűnt szer lón kipróbálva. 1 tégely 50 kr. Bérmentve 75.

Fagybalsam Pserhofer J.-tól Sok év óta a fagyos lakokra és minden idült sebré, mint legbiztosab szer elismerve. 1 kősegély 40 kr. Bérmentve 65 kr.

Útifüvedv, egy általános ismert kitűnő háziszor hurut, köhögés, gőrcsös köhögés stb. ellen, 1 tégely 50 kr. 2 tégely bérmentve 1 frt 50 kr.

Élet-esszencia [prágai csöppek], megrontott gyomor rossz emésztés és mindennemű altesti bajok ellen kitűnő háziszor. 1 tégelyével 22 kr. 12 tégely 2 frt.

Általános tisztító-só. Bullrich A W.-tól. Kitűnő háziszor a rossz emésztés minden következményei, u. m.: főtájás, szédülés, gyomorgörcs, gyomorhív, aranyér, dugulás stb. ellen. 4 csomag ára 1 frt.

Angol csodabalsam, 1 tégely 50 kr.

Por a lábizzadás ellen. Ezen por megszünteti a lábizzadást s az azáltal képződő kellemetlen szagot, éppen tartja a lábbelit és mint ártalmatlan szer van kipróbálva. Egy dobozzal 50 kr. Bérmentve 75 kr.

Golyva-Balsam, kitűnő szer golyva ellen 1 tégely 40 kr. Bérmentve 65 kr.

Helső vagy egészség-só kitűnő gyógyszer, gyomorthurut és minden a rendtelenség emésztésből származó bajknál. csomag 1 frt,

Ezen itt felsorolt készítményeken kívül az osztrák lapokban hirdett összes bel- és külföldi gyógyszerzeti különlegességek raktáron vannak, és a készletben netán nem levők gyorsan és olcsón megszerelhetnek. — Postai megrendelések a leggyorsabban eszközöltenek, ha a pénzüsszeg előre beutlásatik. — Bérmentve csakis oly esetben történik a küldés, ha az összeg előre beérkezik, mely esetben a postaköltségek sokkat mérsékeltebbek.

17772 ss.
893 tkv.

III.

Árverési hirdetményi kivonat.

A Zombori kir. tszéki mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Marsoh János végrehajlatának Pfeifer Henrik végrehajlatát szenvedő elleni 831 frt 30 kr tőkekövetelés és járulékaí iránti végrehajlati ügyébe a Zombori kir. törvényszék (az apatini kir. járásbíró) területen lévő apatin község használati fekvő az apatini 1250 számú ljkvben A I-3 sor szám alatt foglalt Pfeifer Henrik és neje szül: Kartaly Rozina nevének álló 1359¹/₂ h. r. 1577 ö. i. sz. ház udvar és kertre nézve — 434 trt úgy az apatini 1404 számú 4 kvben foglalt A I b-8 sor számok alatt felvett legelőből B 1335, 1336 sor számok alatt Pfeifer Henrik és neje Kartaly Rozina nevének álló jutalékokra 115 frt kiban ezenel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1894. évi marzius hó 16-ik napján dél előtti 10 óraker apatin község házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron aló is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis 43 frt 40 és 11 frt 50 kr készpénzben, vagy az 1881: LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8 §-ában, kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881: LX. t. cz. 170. § a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Zomborba 1893. évi november hó 27 napján.

A Zombori kir. tszék mint telekkönyvi hatóság.

Radány
kir. tszéki bíró.

Minden időben mint gyógymód használható.

Köszvény
ellen**Wilhelm-féle**Csúsz
ellen

antiarthritischer antirheutischer

Vértisztító - Theabiztosan
kipróbálthatása
biztoskövetkezménye
különö

Nemzetközi világkiállítás 1879 Sidney Hors concours. Nemzetközi világkiállítás
1880 Melbourne, arany érem oklevéllel különös megemléttel

**Franz Wilhelmtől,
gyógyszer ár Neunkirchenben (N.-Oe.)**

Köszvény, csúsz, gyermek láb és elavult bajok ellen, folyton gyenydt sebek, arcz és bőrkültések, az arcz és testen levő pattanások, sümör, syphilis fekélyek, máj és lépe lerakodások, vízihólyag bántalmak, sárgaság, idegbaj, izom- és csuklobajok, gyomornyomás, szélgöres, hasrekedés, húgyesőbántalmak, magömlések, elgyengült férfi erő, folyás nőknél, görvély betegségek, mirigydaganat és más betegségeknek a legjobb hatással használtatott.

Tízennyolcz évi gyógyszeredményről szóló jegyzetek kívánatra díjtalanul és portómentesen.

Csomagok 8 részre vannak osztva, csomagonként 1 oszt. ért. frtért kapható :
Franz Wilhelm, -nél gyógyszerész, Neunkirchen, Bécs mellett.

Utánzatok óvakodása czéljából, szem előtt tartandók, több államokban törvényileg védett jegyek.

Kapható minden gyógyszerertárban.

Főraktár :

FRANZ WILHELM, -nél gyógyszerész Neunkirchenben
(alsó-ausztria.)

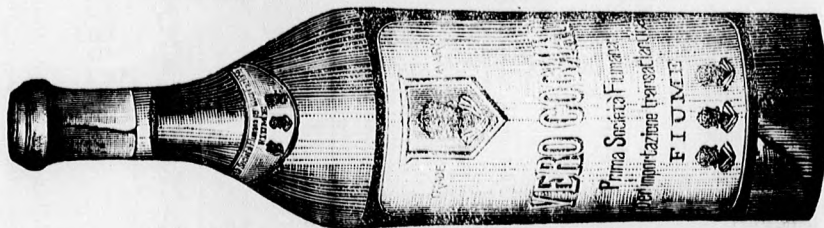
Rendeléseknél a védjegy megfigyelése mellett, különösen kiemelendő
WILHELM-féle a nriarthritu és antirheumatiai vértisztító thea csomagonként
1 oszt. ért. frt. I.

Valódi Hauswaldt-féle kávé.

A legjobb pótkávé, fölülmulhatlan ugy színre, valamint zamatos ízére.

Raktáron valamennyi fűszerkereskedésben.

Csak Szerecsenfejjel valódi

Első fiumei tengerentuli. behozatali ársula

Pfau & Co., Fiume.

Kapható a legfinomabb fűszer- és csemege-üzletekben, drogua üzletek, gyógyszerertárakban, cukrázák és kávéházakban

Óvakodás

Utánzatoktól!

